

Actua 2026

Het eigennig weekoverzicht van sociaal overleg, sociale conflicten en collectieve arbeidsverhoudingen verzameld, geschreven en soms becommentarieerd door Manou Doutrepoint en Paul Soete.

Nr. 2026/11 van 18 tot 24 maart 2026

Een disruptief arrest van het Hof van Cassatie: de uitsluiting van kaderleden uit het toepassingsgebied van een cao m.b.t. de vakbondsafvaardiging is nietig.

België

Vakbond 2.0

Nog 2 maanden geduld. Per 1 juni start **ACLVB** met een nieuwe naam, een nieuw logo en nieuwe doelstellingen. Hieruit moet blijken dat de vakbond klaar is voor een koerswijziging die politiek onafhankelijk, vrij en solidair wil zijn. (o.b.v. info van 10 maanden geleden)

Interprofessioneel overleg

De Nationale Arbeidsraad verhoogde het gewaarborgd gemiddeld minimum maandinkomen met 35,7 euro tot 2.189,81 euro. ([cao nr.43/18 van 26 maart 2026](#)) Deze cao voert het afsprakenkader uit dat de sociale partners op 25 juni 2021 hebben gesloten en dat op 6 april 2023 werd bevestigd in de Groep van Tien.

Sectoraal overleg

Voor het laatste overzicht van de sectorale akkoorden met de afspraken rond de maaltijdcheques kan je [hier](#) klikken.

Ondernemingsoverleg

De arbeiders van **ArcelorMittal** hebben met een meerderheid van 63 procent het tweede cao-voorstel goedgekeurd dat het eerste

ontwerp licht bijstuurde (zie Actua 2026/09). Zo kon een staking worden vermeden. ([AVS](#))

Overheidsdiensten

De provinciale stakingen bij **De Lijn** bleven vorige week het streekvervoer verstoren. Toch reden er 6 à 7 trams en bussen op de 10. ([HLN](#))

Bij **Net Brussel**, het agentschap dat instaat voor de afvalophaling, is van 18 tot 20 maart een staking uitgebroken als onderdeel van het breed protest tegen het sociaaleconomisch beleid van de regering. ([BRUZZ](#))

Commentaar

De geschreven pers besteedt veel meer aandacht aan de verstoorde afvalophaling dan aan de reden waarom er gestaakt wordt.

Het **gevangenispersoneel in Ittre** hield een 24-urenstaking na agressie op een cipier. ([7sur7](#))

Het plan om de gemeentelijke **basisscholen van Lille** over te dragen naar het gemeenschapsonderwijs GO! lokte een staking uit van het personeel met de steun van de ouders. ([VRT](#))

CAO-recht

In een [arrest van 23 maart 2026](#) besliste het Hof van Cassatie dat de rechter de clausules van een cao moet weren als ze strijdig zijn met hogere rechtsbronnen. Concreet beslecht het Hof dat de uitsluiting van kaderleden uit het toepassingsgebied van een sectorale cao betreffende de vakbondsafvaardiging strijdig is met de syndicale vrijheid gewaarborgd door de Grondwet, cao nr. 5 en internationale verdragen.

Commentaar

Is dit een ommezwaai van de rechtspraak van het Hof van Cassatie? Op eerste zicht wel. Het [arrest van 12 december 2022](#) lijkt achterhaald te zijn. Toen oordeelde het Hof in een soortgelijk geschil dat de arbeidsgerechten geen rechtsmacht hebben om kennis te nemen van de collectieve geschillen die kunnen rijzen m.b.t. de toepasselijke arbeidsovereenkomsten. Nu ziet het ernaar uit dat het Hof het geweer van schouder verandert en zo de rechtspraak van de hoven van beroep bevestigt. We wachten op commentaar van juristen om alle nuances bloot te leggen.

Dit arrest is een mijlpaal in de collectieve arbeidsverhoudingen in de bedrijven vergelijkbaar met de intrede van de kaderleden in de ondernemingsraden in 1987.

Dit is in de meeste gevallen een arrest met uitstel van executie. De vakbondsafvaardigingen zijn in de meeste gevallen in 2024 geïnstalleerd voor vier jaar. Het is dus afwachten tot de vernieuwing van de vakbondsafvaardigingen na de sociale verkiezingen in 2028.

Werkgevers die ressorteren onder de paritaire comités voor bedienden van de metaal, de chemie, de voedingsindustrie en het aanvullend paritair comité voor bedienden mogen zich voorbereiden.

Kaderleden zullen nu meetellen in de tewerkstellingsdrempels die het aantal vakbondsafgevaardigden bepalen.

Kaderleden zullen beroep kunnen doen op de individuele bijstand van een vakbondsafgevaardigde. De vakbondsafvaardiging zal de collectieve belangen kunnen verdedigen en cao's onderhandelen zonder onderscheid tussen kaderleden en uitvoerend personeel.

Uit dit arrest volgt ook de vraag of de cao's die de automatische indexering voorbehouden tot gebaremiseerde bedienden op basis van het verbod van discriminatie betwistbaar zijn of niet. O.i. gaat de analogie niet op omdat verschillende loonsystemen volgens niveau en functie van de werknemers verdedigbaar zijn.

Het blijft merkwaardig dat vakbonden naar de rechter stappen om een cao te betwisten die ze zelf hebben onderhandeld en ondertekend. Van juridisering van het overleg gesproken.

Een clause uit een cao lichten brengt het globaal evenwicht van een akkoord in gevaar. Dat is de redenering achter het principe dat een gedeeltelijke opzegging van een cao alleen mogelijk is als de overeenkomst zulks uitdrukkelijk bepaalt (art.15 in fine cao-wet). Een redenering die dus niet opgaat om de hiërarchie der rechtsbronnen te doen naleven door een rechter.

Het is nu ook duidelijk dat de rechterlijke controle van cao's ook de werkgevers beschermt die geconfronteerd worden met sectorale cao's die de loonnorm overschrijden. Een voorbeeld van dat probleem hebben we besproken in Actua 2026/08.

Sociaal overleg en loonvorming

Op donderdagavond 26 mei a.s. organiseert **Gandaius Academy** een sessie over sociaal overleg en loonvorming geanimeerd door professor Marc Devos en Manou Doutrepont, gevolgd door een panel met Monica De Jonghe (VBO), Rudi Delarue (NAR), Luc Denayer (CRB), Bert Engelaar (ABVV) en Gert Peersman (Ugent). De sessie gaat door in het auditorium F Universiteitstraat 4 in Gent en start om 18u30. Wie belangstelling heeft in het onderwerp (en in een drankje) kan zich inschrijven via deze [link](#).

Europa

Verenigd Koninkrijk

Een akkoord voor de **buschauffeurs van London** voorziet in een loonsverhoging in drie stappen: 4 procent retroactief vanaf maart 2025, een inflatiegebonden verhoging plus één procent vanaf april 2026 en een inflatiegebaseerde verhoging in april 2027. ([Unite](#))

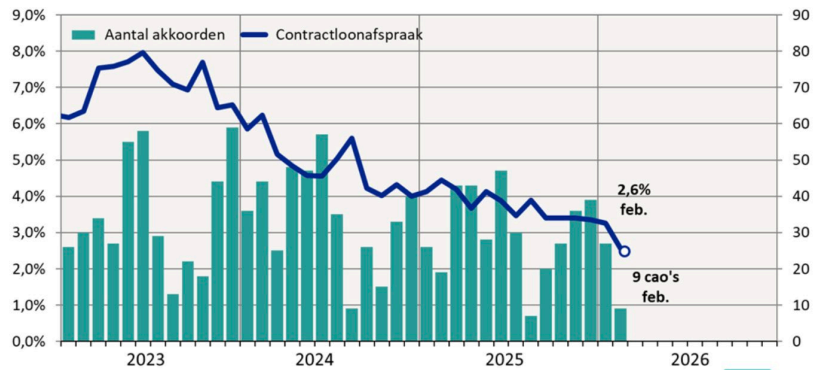
Stakingen van het personeel van de **metro van London** voorzien in maart zijn afgelast, maar de RMT-vakbond kondigde nog stakingen aan in april, mei en juni. Het conflict draait rond de 'gecomprimeerde vierdagenweek' en de ongemakken die ermee gepaard gaan. ([Timeout](#))

Het conflict tussen de stad **Birmingham** en de vuilnisophalers duurt nu al een jaar en blijft escaleren. Vakbond Unite besliste zijn bijdrage aan de politieke partij Labour met 40 procent te verminderen. ([Unite](#)) De vakbond heeft een boete van £ 265.000 gekregen voor het overtreden van een bevel dat het blokkeren van afvalwagens in depots verbod. ([Guardian](#))

Nederland

ASML wil 1.700 medewerkers ontslaan. De vakbonden hekelen de recordwinsten terwijl mensen hun baan verliezen. Zij roepen de directie op om te onderhandelen en proberen de werknemers te mobiliseren voor een walk out van 30 minuten. ([CNV](#) en [FNV](#))

AWVN stelt vast dat de prijs van de loonafspraken daalt.

Figuur 1: evolutie van de loonafspraken 2023-2026. Bron [AWVN](#).

Luchtvaart

Piloten en cabinepersoneel van **Lufthansa** hielden op 12 en 13 maart een 24-urenstaking voor een hogere bijdrage voor de pensioenen en een sociaal plan voor dochteronderneming Cityline ([Hessenschau](#)). Er hangt nog een nieuwe staking in de lucht. ([Tagesschau](#)).

Vakbond Verdi heeft de 2.000 werknemers van de **luchthaven van Berlijn** opgeroepen tot een staking op 18 maart voor een hoger loon voor alle medewerkers en een extra vrije dag voor vakbondsleden. ([NOS](#); [Secret Berlin](#))

Elders in de wereld

VS

Na 17 maanden onderhandelingen en een marathonsessie van meer dan 100 uur bereikten de **WNBA** (de professionele basketbalcompetitie voor vrouwen in de VS) en WNBPA (de spelersvakbond) een akkoord over lonen en huisvesting. ([WNBA](#))

Voor het eerst in 40 jaar tijd is **JBS** in Colorado, het slachthuis dat instaat voor 6% van alle runderen in de VS, geconfronteerd met een staking voor hogere lonen en betere werkomstandigheden. ([Labor Notes](#) met commentaar op [YouTube](#).)

Nr. 2026/10 van 11 maart tot 17 maart 2026

De staking in de havens van Antwerpen, Gent en Zeebrugge hebben kwaad bloed gezet bij werkgevers. Zij hebben rechters in kortgeding gevat om een minimumdienstverlening in de zeehavens te bekomen. De ene rechter ging in op de vraag, de andere niet.

België

Interprofessioneel overleg

De **manifestatie op 12 maart** in Brussel verzamelde 80.000 mensen die protesteerden tegen de hervormingen die de regering wil doorvoeren. (Alle media)

Sectoraal overleg (overzicht)

De woordvoerders van vakbonden en federaties zijn tot een akkoord gekomen in het paritair subcomité voor de **metaalhandel** (PC 149.04). Over de maaltijdcheques is er geen akkoord. ([Agoria](#))

In het paritair comité voor de **audiovisuele sector** (PC 227) is er ook een akkoord gesloten zonder een regeling voor de maaltijdcheques. ([mediarte](#))

Ondernemingsoverleg

Lidle start de onderhandelingen met de vakbonden om zijn 300 winkels op zondagvoormiddag te kunnen openen. ([DS](#))

Openbare diensten

De vakbonden bij **De Lijn** voeren vanaf de week van 16 maart elke dag actie in een andere provincie. Zij protesteren tegen de bijkomende besparingen die de Vlaamse regering heeft opgelegd. ([VRT](#)) Op maandag 16 maart reed 35 procent van de bussen en trams van West-vlaanderen niet ([VRT](#))

Loodsen, verkeerscentrales en redediensten zijn onmisbare schakels om zeeschepen veilig naar onze drie **zeehavens** te leiden. Een staking bij één van deze diensten volstaat om de nautische keten te verstoren. Dat was het geval op woensdag 12 maart. Het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust ([MDK](#)), een overheidsdienst die instaat voor deze keten, stelde vast dat meer dan 100 schepen niet konden in- of uitvaren. Bedrijven leden grote schade. Volvo Car Gent bv. moest de productie twee dagen stil leggen. Havenarbeiders hadden geen werk. Drie rechters in kortgeding werden gevat om de breuk in deze keten te

herstellen. (alle media) Wij konden kennis nemen van twee beschikkingen.

- De rechter in eerste aanleg van Brugge oordeelde in een [beschikking van 10 maart](#) dat aan het agentschap MDK geen minimumverplichting kan worden opgelegd omdat het een inbreuk zou zijn op het stakingsrecht. Maar hij verbiedt wel elke handeling te stellen die de scheepvaart in de haven van Zeebrugge zou belemmeren.
- In een beschikking van woensdag 11 maart heeft de voorzitter van de rechtbank in eerste aanleg van Antwerpen het Agentschap MDK, de overheid dus, bevolen een minimumdienstverlening te verzekeren die de in- en uitvaart van schepen in de haven van Antwerpen waarborgt. MDK vond niet voldoende werkwillige loodsen om de schepen te beloodsen. ([Hoven en rechtbanken van België](#)) Naar verluidt heeft de rechter in Gent eenzelfde beslissing genomen als die in Antwerpen.

Commentaar

Dat de rechter bij bevelschrift een blokkade verbiedt is voorspelbaar als er voldoende reden is om een procedure in kortgeding te verantwoorden. Deze uitspraken zijn toch verrassend. Ze verdienen aandacht omdat ze verschillen van de vele tussenkomsten van rechters in sociale conflicten die gericht zijn tegen de actievoerders. Hier gaat het om de vraag of de rechterlijke macht de uitvoerende macht verantwoordelijk kan stellen voor een minimumdienst. De ene rechter zegt van wel. Wat bij hem meegespeeld heeft is het disproportioneel karakter van de staking. De andere rechter zegt dat hij dat niet kan en verwijst naar het stakingsrecht. Zijn uitspraak impliceert dat hij alleen zou kunnen tussenkomen als de wetgevende macht een regeling zou treffen (zoals bij de spoorwegen). Het laatste woord is nog niet gezegd. Materie voor herziening van het Herenakkoord. Intussen weten we het: het is wachten op Godot.

Europa

Gunningscriteria

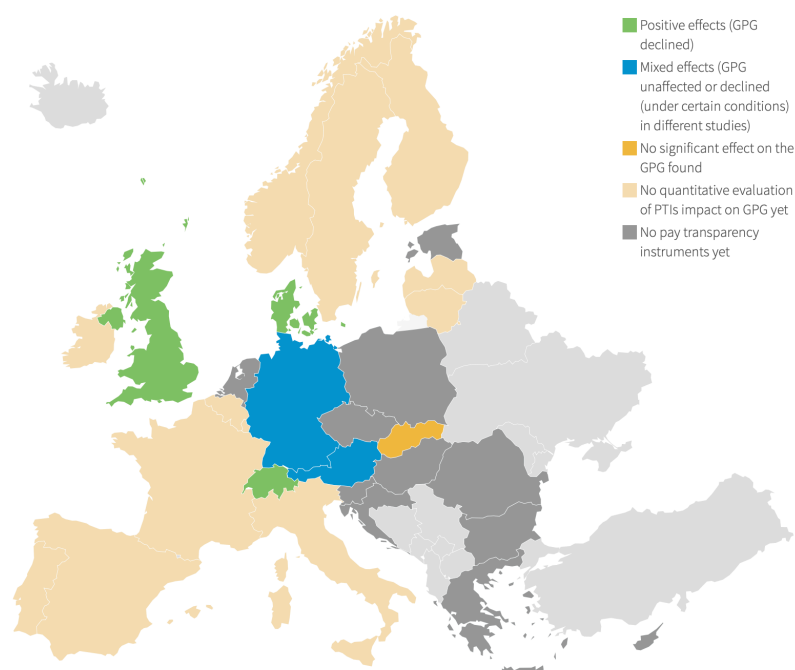
Bedrijven die basiscao's toepassen krijgen in Duitsland voorkeur bij aanbesteding van openbare contracten. Werkgevers die overheidsopdrachten uitvoeren moeten kunnen bewijzen dat ze basiscao's naleven (zie Actua van vorige week). Het Hof van Justitie heeft bevestigd dat het betalen van lonen boven de sectorale minimumlonen een objectief en toelaatbaar gunningscriterium is voor een openbare aanbesteding voor thuiszorgdiensten van de Spaanse gemeente Ortuella. ([Arrest C-210/24](#) van 5 maart 2026)

Loontransparantie

Op 23 mei 2023 werd de richtlijn 2023/970 aangenomen die de gelijke beloning van mannen en vrouwen voor gelijke of gelijkwaardige arbeid wil versterken door middel van loontransparantie en handhavingsmechanisme. De lidstaten moeten deze richtlijn ten laatste op 7 juni 2026 omzetten in nationale wetgeving. Wat is de stand van zaken?

In oktober vorig jaar stelde [Eurofound](#) vast dat er grote nationale verschillen zijn.

Overview of the findings of quantitative evaluations investigating the impact of pay transparency on the gender pay gap, by country

Vandaag is het niet beter. Dat stelt IR Share vast. ([IR Notes 269](#)) De meeste landen zullen de deadline niet halen. Slechts een paar lidstaten hebben de richtlijn omgezet. ([EUR-Lex transposition tracker](#)) In de meeste landen bestaat er een ontwerp van wet of is de parlementaire procedure op gang gezet.

In ons land buigt de Nationale Arbeidsraad zich over de kwestie die vrij ingewikkeld is omdat men de richtlijn niet kan implementeren zonder rekening te houden met de bestaande wetgeving (o.a. de loonkloofwet van 22 april 2012 en antidiscriminatiewet van 10 mei 2007) en cao's (o.a. cao nummer 25 over gelijke beloning en cao nummer 38 betreffende selectie en werving).

Nederland

Sinds januari 2026 hebben **uitzendkrachten** recht op een gelijkwaardige beloning. Het principe van users pay is van toepassing op alle arbeidsvoorwaarden. De drie grote vakbonden (CNV, FNV en De Unie)

hekelen de toepassingsmodaliteiten die uitzendkoepels hebben vastgelegd in een cao gesloten met de kleine vakbond LBV. ([CNV](#))

Griekenland

De wetgever zette het Nationaal Sociaal Akkoord voor de versterking van collectieve arbeidsovereenkomsten om in een wet. ([IR Share](#))

Nr. 2026/09 van 4 maart tot 10 maart 2026

Drie stakingen om op te volgen. De eerste de NMBS tegen de hervorming van privileges. De tweede is de interprofessionele actiedag tegen de bezuinigingsmaatregelen van de regering. De derde staat nog niet vast maar kan uitbarsten bij Arcelor-Mittal ondanks een netto-premie van 750 euro boven de verhoging van de maaltijdcheques.

België

Interprofessioneel overleg

Op donderdag 12 maart trekken de vakbonden door de straten van Brussel om te protesteren tegen de bezuinigingsmaatregelen van de regering. De stakingen zullen voelbaar zijn in de luchthavens van Zaventem en Charleroi, het streekvervoer en vele bedrijven. De treinen zullen rijden. (Alle media).

Sectoraal overleg

In de paritaire comités voor de **toeristische attracties** (PC 333) en voor de **groothandel in geneesmiddelen** (PC 321) hebben de sociale partners een cao gesloten met toekenning van maaltijdcheques.

Voor meer details zie het geactualiseerd [overzicht](#) van de sectorale akkoorden m.b.t. de maaltijdcheques.

Ondernemingsoverleg

Bij **Arcelor-Mittal** in Gent ligt dankzij de tussenkomst van een bemiddelaar een principe-akkoord tussen directie en vakbonden op tafel. Daarin wordt voorzien in een eenmalige nettopremie van 750 euro, verhoogde maaltijdcheques, anciënniteitspremies, harmonisatie van de groepsverzekering tussen arbeiders en bedienden en extra verlofdagen voor werknemers die vroeger wel en nu niet meer op SWT kunnen gaan. ([made in](#)) 69 procent van de arbeiders hebben het ontwerpakkoord verworpen. De vakbonden bereiden een stakingsaanzegging voor. ([De Tijd](#))

Publieke sectoren

Van zondagavond 8 maart tot woensdag 11 maart wordt er gestaakt bij de **spoorwegen** tegen de plannen van de regering om de vaste benoemingen af te schaffen en het bevoorrecht pensioenregime te wijzigen. De NMBS belooft dat 7 op de 10 treinen zullen rijden. (alle media)

Ecocheques - erratum

In vorig nummer is een vergissing geslopen. In de RSZ-studie kan gelezen worden dat ongeveer 50% van de werknemers in 2022 ecocheques kregen met een gemiddelde waarde van 195 euro (en niet 1.200 euro). We hebben de correctie doorgevoerd.

Europa

Duitsland

Een nieuwe etappe in de machtsstrijd tussen de vakbond en de directie van **Tesla's** gigafabriek in Europa (11.000 werknemers) (zie Actua 2026/07). IG Metall is er niet in geslaagd een meerderheid te behalen in de ondernemingsraad en kreeg zelfs minder stemmen dan bij de vorige verkiezing. ([BNR](#))

De *Bundestarifstreugesetz* van de Duitse regering zal de privé bedrijven laten bewijzen dat ze cao's (Tarifverträge) naleven bij het bieden op bepaalde **overheidsopdrachten**. Laagbetalende bedrijven die niet deelnemen aan collectieve onderhandelingen zullen niet langer inschrijven op overheidsopdrachten. De bedoeling van deze maatregel is huidige dekkingsgraad van collectieve akkoorden (49%) te verhogen zoals de Europese richtlijn het wil. ([UNI](#))

Nederland

Werkgevers en vakbonden van de **Graan be- en verwerkende industrie** leggen een voorstel van akkoord voor aan hun achterban. Daarin staat dat het loon van de werknemers met 2,6 procent stijgt. Werknemers ouder dan 55 jaar worden vrijgesteld van ploegendienst en overwerk. ([CNV](#))

2000 **rijksambtenaren** (op de 160.000) protesteerden dinsdag 3 maart in De Haag tegen de bezuinigingen van het nieuwe kabinet. ([NOS](#))

De reorganisatie bij **ASML** loopt niet zonder slag of stoot. Uit protest tegen het ontslag van 1.700 werknemers legden volgens de bonden meer dan 1.000 mensen het werk neer. ([Studio040](#))

Vanwege het grote verzet staakt de regering haar plan om de pensioenleeftijd op te trekken en kiest voor overleg met de vakbonden. ([NOS](#))

Oostenrijk

Het niet-medisch personeel van 8 zogenaamde "Ordenspitäler" (religieuze ziekenhuizen) zijn in staaking gegaan voor kortere werktijden en betere arbeidsvoorwaarden. ([Vida](#))

Griekenland

Griekse zeelui staken uit solidariteit met hun collega's die vast zitten door de oorlog in het Midden Oosten. ([MarineLink](#))

Quote

Le plus humaniste des entrepreneurs et le plus conciliant des syndicalistes ne peuvent éviter le choc de logiques contraires.

Nicole Notat, Franse syndicaliste (1947-) eerste vrouw in Frankrijk die een vakbondsorganisatie leidde, de CFDT, en al twee keer herkozen als secretaris-generaal. Ook voorzitter van de Unedlc. ([Dicocitations](#))

Uit het verleden

Il tumulto dei ciompi, schilderij van Giuseppe Lorenzo Gatteri

De opstand van de ciompi (wolkammers) was een opstand van textielarbeiders in Florence in 1378 met de bedoeling om in de stad meer politieke zeggenschap te verkrijgen.

De ciompi waren een klasse van arbeiders in de textielindustrie, die niet werden vertegenwoordigd door een gilde. Ze behoorden tot de meest radicale van de lagere groepen, en wilden een einde maken aan de gecentraliseerde macht van de wolgilde van Florence, de Arte della Lana, die toezag op alle facetten van de textielproductie binnen Florence en daarbij gesteund werd door de andere grote gilden van Florence, de Arti maggiori.

Voor korte tijd slaagden de ciompi erin om een van de meest democratische besturen te installeren uit de geschiedenis van Italië. Alle kleinere gilden waren vertegenwoordigd, en de ciompi zelf kregen ook de status van gilde. Het nieuwe, revolutionaire bestuur duurde echter slechts van 22 juli tot 31 augustus 1378, waarna de grote Florentijnse gilden terug de controle in

handen namen.De opstand van de ciompi (wolkammers) in Firenze in 1378.
([Wikipedia](#)) (Met dank aan Gianni Duvilier)

Nr. 2026/08 van 25 februari tot 3 maart 2026

Het wetsontwerp over de centenindex en de loonmatigingsbijdrage schept duidelijkheid maar niet genoeg. Update van de ecocheques. Een akkoord in het PC voor de verzekeringen zonder verhoging van de maaltijdcheques. Wanneer een rechter een sectorale cao toetst aan de loonnormwet.

België

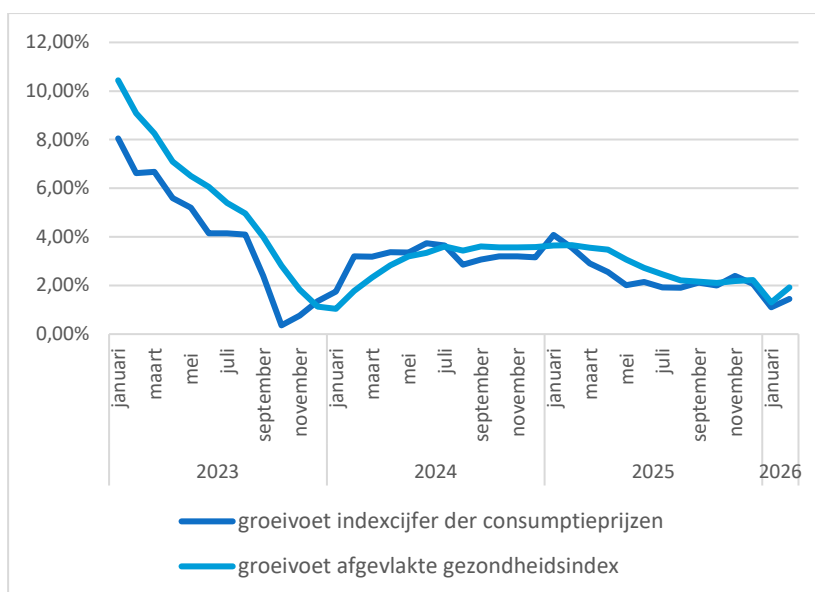
Inflatie

	Index jan 26 (2025 = 100)	Maandelijkse evolutie		
		Jan '26		Feb '26
Inflatie	101,72	1,10%	➡	1,45%
Gezondheidsindex	101,84	1,37%	➡	1,68%
Afgevlakte gezondheidsindex	99,14	1,30%	➡	1,93%

(Statbel)

Vooruitzichten volgens [Planbureau](#)

- Inflatie: gemiddeld 1,9% in 2026 en 1,6% in 2027.
- Gezondheidsindex: gemiddeld 2,1% in 2026 en 1,7% in 2027
- Volgende overschrijding van de spilindex voor het openbaar ambt en de sociale uitkeringen (100,28 punten) in november 2025. Bij toepassing van de Programmawet van 18 juli 2025 zullen wedden van het overheidspersoneel en de sociale uitkeringen in februari 2027 geïndexeerd worden.

Loonvorming

De regering heeft het [ontwerp van programmawet](#) neergelegd bij de Kamer van Volsvertegenwoordigers. Een turf van 735 bladzijden waarvan tientallen besteed zijn alleen aan de gedeeltelijke indexsprong of centenindex en de loonmatigingsbijdrage. Het politiek compromis roept zodanig veel technische vragen op dat de regering (eindelijk) het advies zal inwinnen van de sociale gesprekspartners in de Nationale Arbeidsraad. ([De Tijd](#))

Centenindex. Vanaf 1 juni 2026 zullen de automatische indexmechanismen tweemaal slechts uitwerking hebben ten belope van 2 procent van het referteloon begrensd tot 4000 euro.

Commentaar

In vergelijking met de eerste teksten zijn er heel wat punten verduidelijkt. De inwerkingtreding is verdaagd naar 1 juni 2026 voor de eerste ingreep en naar 1 januari 2028 voor de tweede fase. Het referteloon van werknemers die per uur betaald worden en deeltijds werken is goed gedefinieerd.

Het principe is vrij eenvoudig. De automatische indexering wordt beperkt tot een maximum en er komt een bijkomende sociale zekerheidsbijdrage gelijk aan de helft van het effect.. De modaliteiten zijn duivels complex en moeilijk te vatten zonder voorbeelden.

Buiten de technische toepassingsproblemen die sociale secretariaten e.a. aanstippen zijn er een paar vraagstukken die we in dit weekoverzicht willen beklemtonen. Wij denken aan de

loonvorming en de loononderhandelingen in de eerstvolgende jaren.

Het VBO trok al de aandacht op het feit dat zonder maatregel om het effect van de loonmatiging te neutraliseren er ruimte komt voor loononderhandelingen 2027-2028. Op termijn is het een broekzak (automatische indexering) - vestzak (onderhandelde loonsverhoging) operatie.

In 2028 zal de loonspanning tussen lonen onder en boven de 4.000 euro gekrompen zijn. Dat heeft gevolgen voor sectorale barema's, bv. van de banken (PC 310) met lonen tot 5.694 euro per maand,. Waar de loonschaal voor een bepaalde anciënniteit voorziet in een verhoging van 2,38 procent bv. zal dit twee maal zakken naar 2 procent. Voor bedienden die bv. 5.000 euro bruto verdienen is dat een verschil van 70 euro bruto per maand. Zal dat verschil een invloed hebben op de sociale onderhandelingen 2027-2028? Zullen werkgevers en vakbonden de spanning willen restaureren?

Sommige paritaire comités beperken de automatische indexering tot de lonen van bedienden die een functie uitoefenen die omschreven zijn in de sectorale functieclassificatie, de zgn. baremieke bedienden. In de praktijk indexeren de werkgevers de lonen van de niet-gebaremiseerde bedienden. Het wetsontwerp voorziet dat de ingreep op de indexering van toepassing is op alle koppelingen van loon aan de indexering. Maar zullen werkgevers en bedienden deze praktijk in (individueel) akkoorden veranderen in een andere, zonder verwijzing naar de indexering, om te ontsnappen aan de nieuwe loonmatigingsbijdrage?

De grens van 4.000 euro geldt voor het maandelijks basisloon. Dus niet voor bijzondere premies noch voor uitgesteld loon in de vorm van periodieke premies of variabel loon. Zal deze vaststelling sterk genoeg zijn om de creativiteit aanwakkeren om nieuwe loonvormen uit te werken?

Tezelfdertijd wordt een **loonmatigingsbijdrage** ingevoerd . Die bijdrage is de helft van wat de werkgever uitspaart door het toepassen van de centenindex .

Op advies van de Raad van State wordt een voorbeeld toegevoegd aan de voorbereidende werken. Stel een loon van €10 000 per maand . De indexering wordt beperkt tot €4000 . In het geval van een indexering van 2 % wordt het loon dus normaal verhoogd tot €10 200. Door de plafonnering tot €4000 wordt dit slechts €10 080. Dat geeft een verschil van €120 bruto, waarop normaal een sociale werkgeversbijdrage van 25 % wordt geïnd. Het saldo is een 'besparing' voor de werkgever van €150. Daarvan mag hij de helft houden en moet hij de andere helft storten aan

de RSZ . Alles samen is dat een bijkomende RSZ-bijdrage in dit geval van €75 per maand . Die berekening is via een formule in het wetsontwerp gegoten.

Met de verhoogde SZ-bijdrage op hogere lonen wordt verder afgeweken van het verzekeringsprincipe in de sociale zekerheid . Een progressieve bijdragevoet is een techniek die eerder bij fiscaliteit hoort dan bij sociale zekerheid.

De werking van de loonmatigingsbijdrage kan op termijn een probleem geven. Als deze van toepassing blijft op de lonen die beperkt geïndexeerd werden in 2026 en 2028 zal er verschillende bijdragen betaald moeten worden voor werknemers die naar de tweede ingreep in dienst zijn gekomen.

De administratieve lasten voor de werkgevers, sociale secretariaten en RSZ zijn buiten verhouding met de opbrengst voor de sociale zekerheid. Zeker in de ondernemingen waar de basislonen weinig hoger zijn dan 4.000 euro.

Tot slot voorziet men vandaag al problemen die zullen ontstaan als er geen einddatum staat op de loonmatigingsbijdrage. Het effect van de centenindex erodeert na verloop van tijd en staat niet meer in verhouding met de nieuwe SZ-bijdrage. Op termijn zouden nieuwe ondernemingen een bijdrage verschuldigd zijn terwijl ze geen voordeel kregen.

Dit politiek compromis zal zeker in de Belgische) handboeken voor onderhandelen vermeld worden als voorbeeld van een akkoord dat tot stand kwam zonder de medewerking van de mensen die het moeten uitvoeren. Met alle problemen van dien.

Interprofessioneel overleg

In het federaal [regeerakkoord 2025](#) vroeg de regering de sociale partners de sociale partners om tegen 31/12/2025 de uitoefening van het stakingsrecht te verduidelijken door de overeengekomen principes uit het Herenakkoord van 2002 te actualiseren met respect voor de internationale normen en de rechtspraak. Het blijft onopgemerkt radiostilte.

De Nationale Arbeidsraad geeft de lijst van producten en diensten die met ecocheques gekocht kunnen worden geactualiseerd (cao nr.98/12).

Commentaar

In principe mogen alleen nationale centrale banken munt uitgeven. De ecocheque is per uitzondering een toegelaten bijzonder betaalmiddel.¹

De sociale partners hebben in 2009 dit systeem in het leven geroepen. De bedoeling was en is om op fiscaalvriendelijke manier de koopkracht van werknemers te sturen. ([Advies nr.2.436](#)) Het is een vorm van bevoogding tegen het principieel recht van de werknemer om vrij over zijn arbeidsinkomen te beschikken.²

De principiële vragen moeten wijken voor de praktijk. 50% van de werknemers krijgen ecocheques waarvan het gemiddeld bedrag 195 euro per jaar bedraagt. ([RSZ](#))

Het is paradoxaal dat de Nationale Arbeidsraad het systeem van de ecocheques onderhoudt terwijl het regeerakkoord 2025-2029 voorziet in een uitdoofscenario.

Sectoraal overleg

Werkgevers en vakbonden in het paritair comité voor de **beton** (PC 106.02) zijn uit elkaar gegaan zonder akkoord. De vakbonden hebben een stakingsanzegging betekend. ([ACV](#))

Los van de onderhandelingen voor een sectorakkoord 2025-2026 ondertekenden de sociale gesprekspartners van het paritair comité 326 (**gas en elektriciteit**) twee cao's om de leeftijd van de landingsbanen te verlagen tot 55 jaar. ([ACLVB](#))

De maaltijdcheques blijven het knelpunt in de onderhandelingen voor de sector van **bus- en autocarvervoer**. ([ACLVB](#))

Een cao gesloten in het paritair subcomité voor de **socioculturele sector van de Vlaamse Gemeenschap** (PSC 329.01) laat de werkgever en de werknemers toe een deel van de eindejaarspremie te gebruiken voor een fietsplan. ([Sociare](#))

Er is een nieuw akkoord voor de **verzekeringsector** (PC 306) zonder verhoging van de maaltijdcheques. Dat onderwerp wordt verwezen naar het ondernemingsniveau. De eindelooppbaanregeling vanaf 55 jaar is veilig gesteld tot juni 2029. ([ACV Puls](#))

Het geactualiseerd **overzicht** van de sectorale akkoorden m.b.t. maaltijdcheques vindt u [hier](#).

¹ Het muntmonopolie van de centrale banken ligt vast in Europese verdragen en Belgische wetten. Maaltijdcheques en ecocheques uitgegeven door andere instanties zijn toegelaten ruilmiddelen omdat ze alleen voor een beperkt gamma van goederen en diensten gebruikt kunnen worden (Richtlijn 2015/2366/EU) ([Claude](#))

² Artikel 3 en artikel 4 van de loonbeschermingswet van 1965.

Ondernemingsoverleg

Een 25-tal vakbondsafgevaardigden van **Het Poetsbureau** hebben donderdag 26 februari betoogd voor het arbeidshof in Hasselt. De werkgever is gedagvaard wegens het niet naleven van een loonsverhoging overeengekomen in een sectorale cao. Het verweermiddel van de werkgever is dat de sectorale cao strijdig is met de loonnormwet. Twee jaar geleden volgde de arbeidsrechtbank. De redenering van de werkgever. ([HBVL](#))

Commentaar

De betwiste sectorale cao gesloten in het autonoom paritair subcomité voor de dienstecheques voorziet in de verplichte verhoging van het uurloon van deeltijdse werknemers i.g.v. arbeidsduurverkorting (perequatie in het jargon) beslist op ondernemingsniveau.

De werkgever weigert deze loonsverhoging toe te passen met als argument dat de sectorale cao strijdig is met de loonnormwet. De arbeidsrechtbank oordeelde in een [vonnis](#) dat die clausule nietig is. Werknemers en RSZ gingen in beroep.

In feite is dit geen strijd tussen werkgever en werknemers. Dit is het proces van een sectoraal akkoord. De inzet is de afdwingbaarheid van de loonnormwet.

Dit geschil bevestigt het democratisch recht van werkgevers en werknemers om zich te verzetten tegen onwettelijke cao's. Het is een geruststelling dat de rechterlijke macht controle uitoefent op de naleving van wetten door de sociale gesprekspartners van paritaire comités.

Openbare diensten

ACOD Spoor heeft een nieuwe spoorstaking aangekondigd op 9, 10 en 11 maart voor behoud van pensioenrechten, werkzekerheid en sociaal overleg. Op 12 maart staat een nationale betoging gepland in Brussel en daarom doet ACV-Transcom niet mee met de staking. ([VRT](#) en [RTBF](#))

Het personeel van de **gevangenis van Wortel** staakte op 4 maart omdat er niets veranderde aan de situatie die de aanleiding was van de staking in juli vorig jaar. ([Nieuwsblad](#))

Europa

Nederland

Rijksambtenaren legden op dinsdag 3 maart het werk neer tegen de *nullijn* (loonstop) ([Pitane](#)).

FNV zet de ambtenaren van **Douane en Rijkswaterstaat** aan te staken tegen het plan om de leeftijd van AOW (basispensioen) te verhogen. ([NT](#))

Het nieuwe kabinet of regering zoekt goed overleg met de maatschappelijke organisaties. De vakbonden houden de boot af omdat de coalitie de pensioenleeftijd sneller wil doen stijgen dan wat afgesproken was in 2019. ([Trouw](#))

Duitsland

Tegen de achtergrond van de cao-onderhandelingen voor 100.000 werknemers van 150 **regionale vervoersbedrijven** brak een waarschuwingsstaking uit in steden als Berlijn, Hamburg, München en Frankfurt. Vakbond Ver.di gaat voor een kortere werkweek, wijziging van ploegdienst en premies voor nacht- en weekeindewerk. ([NDR](#))

Nr 2026/07 van 15/02/2026 tot 24/02/2026

Pleidooi voor een genuanceerd debat over automatische indexering van lonen en maximale loonkostenevolutie. Welke sectoren blijven achter om een akkoord te sluiten over de maaltijdcheques?

België

Interprofessioneel overleg

De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) heeft een tussentijds [rapport](#) over de loonkostenevolutie opgesteld. Dit macro-economisch rapport maakt de vergelijking van de loonkosten van de privésector in België met die van de buurlanden. Drie cijfers haalden de pers.

- De loonkosten in België in 2024 waren gemiddeld 10,0% hoger dan het gemiddelde van de drie referentielidstaten. Dit cijfer is gekend als de ‘historische’ handicap.
- De ‘absolute’ loonkostenhandicap, d.i. de loonkostenhandicap gecorrigeerd voor het productiviteitsniveau, bedraagt gemiddeld 2,7%.
- De loonkosten in België gecorrigeerd door de vermindering van de werkgeversbijdragen en loonsubsidies evolueerden tussen 1996 en 2024 3,5% minder snel dan het gemiddelde van de drie buurlanden.

Commentaar

Voor elks wat. Zowel de werkgeversorganisaties als de vakbonden vinden argumenten in dit rapport om te pleiten voor verdere loonmatiging vs ruimte voor reële loonsverhogingen. Elke partij positioneert zich om zich voor te bereiden op de besprekingen die de sociale gesprekspartners zouden moeten voeren op vraag van de regering om een alternatief voor de loonvorming voor te stellen.

Deze polarisatie die we al jaren vaststellen is nu net wat de wetgever in 1996 wou vermijden. Het was de bedoeling dat het cijferwerk van de CRB een consensus onder de sociale gesprekspartners zou vergemakkelijken rond twee principes: de vergelijking van de reële kosten en de vermindering van de handicap van 10% in 1996 door loonlastenverlaging. De conflictcultuur heeft de overhand genomen. De hervorming van de loonnormwet heeft de polarisatie alleen maar doen toenemen.

Het valt op dat de meeste standpunten beperkt zijn tot de automatische indexering en de maximale loonnorm terwijl de

collectieve loonvorming zo veel meer dimensies heeft waarvan we hier vier willen benadrukken.

De eerste is de noodzaak om de criteria voor loonvorming te herdenken. De artificiële definities van historische en gecorrigeerde loonkostenhandicap moeten plaats maken voor nominale netto loonkosten. Daarnaast moet aandacht besteed worden aan andere criteria zoals de evolutie van investeringen en de tewerkstellingsgraad .

De tweede is de uitgesproken centralisatie. Eén loonnorm domineert de ganse privésector zonder onderscheid. De rol van de paritaire comités is beperkt tot de modaliteiten en zijn daar zeer creatief in om hun uniciteit te beklemtonen.³ Zeldzame commentatoren pleiten terecht voor differentiatie van sectoren en bedrijven. De koopkrachtpremie 2023-2024 was een voorloper van de idee maar kreeg geen navolging. Dat idee kan pas tot maturiteit komen als het landschap van de paritaire comités hertekend wordt en als de loonkostenevolutie opgevolgd wordt op niveau van clusters.

De derde betreft de automatische indexering. Natuurlijk wordt het tijd dat er een consensus komt over het al dan niet behoud van dit uniek automatisme. Dit systeem is moeilijk combineerbaar met de vrijheid om reële loonsverhogingen te onderhandelen. De samenloop vraagt om een tussenkomst van de overheid. Wij willen niet vooruitlopen op een conclusie maar pleiten wel voor een debat met nuancering. Als de 'automatische prijscompensatie' zoals onze Noorderburen zeggen gehandhaafd wordt, wat is dan de bedoeling? Behoud van de koopkracht (en spaarvermogen voor de hogere lonen) of een bescherming van een waardig arbeidsinkomen? Er zijn voorbeelden die aanzetten tot reflectie. Voorbeeld 1: de forfaitaire indexering (centen i.p.v. procenten) onder Martens was een bescherming tegen armoede. Voorbeeld 2: in enkele sectoren is de indexering enkel van toepassing op 'gebaremiseerde' bedienden, d.i. bedienden die een functie uitoefenen die beschreven staat in de sectorale functieclassificatie. Niet-gebaremiseerde bedienden, meestal kaderleden genoemd, hebben volgens de cao⁴ geen recht op de automatische indexering van hun loon. Voorbeeld 3: de geplande afgetopte indexering boven een bepaald bedrag zou kunnen verbeterd worden. Elke optie heeft gevolgen voor de samenstelling van de indexkorf.

De vierde is de noodzaak om adequaat ruimte te scheppen op ondernemingsniveau. De koopkrachtpremie (opnieuw) was een techniek om winst te delen en zou goed kunnen functioneren als de criteria op nationaal niveau bepaald zouden worden. De niet-recurrente bonussen (cao nummer 90) mogen versterkt worden als effectief handvat voor incentives. De idee van winstdeling is prima als de wetgeving versoepeld kan worden.

³ Deze creativiteit is duidelijk zichtbaar in de [tabel](#) met het resultaat van de sectorale onderhandelingen over de maaltijdcheques.

⁴ In de praktijk indexeren de werkgevers dikwijls (of is het meestal?) de lonen van kaderleden om de loonspanning te handhaven.

Bij gebrek aan nuancering en totaalzicht blijft het water tussen de spelers te diep. Het kan niet anders dan dat de politiek zich op haar beurt voorbereidt om de leemte te vullen die de sociale gesprekspartners zullen achter laten als zij binnen tien maanden geen akkoord vinden over een nieuw systeem van collectieve loonvorming.

De lezers mogen dit commentaar lezen als een pleidooi voor een echt tripartite overleg. In het verleden kreeg dergelijk overleg een naam: arbeidsconferentie.

Sectoraal overleg

De lezer vindt [hier](#) een geactualiseerd overzicht van de sectorale akkoorden 2025-2026 met de modaliteiten m.b.t. maaltijdcheques.

De onderhandelingen in de sector van de **taxi's** (PC 140.02) hebben niet geleid tot een akkoord. ([ACLVB](#))

Bij ons weten blijven de akkoorden 2025-2026 in enkele grotere branches uit. Dat is het geval van de distributie (PC 201, PC 202, PSC 202.01, PC 311, PC 312), de sector van de verzekeringssector (PC 306) en de gesubsidieerde sectoren zoals de socioculturele sector (PC 329) en de gezondheidszorgen (PC 330).

Openbare diensten

De vakbonden bij **De Lijn** dienen een stakingsaanzegging in voor negen actiedagen in maart en april, verspreid over Vlaanderen. Aanleiding zijn de bijkomende besparingen bij de openbaarvervoersmaatschappij die de Vlaamse regering eind januari aankondigde. ([DS](#))

Ondernemingsoverleg

De werknemers van **bpost van Philippeville** zijn sinds maandag 9 februari in staking. Zij protesteren tegen de werkdruk en klagen het gebrek aan diensverlening aan klanten aan. ([RTBF](#) en [Sudinfo](#))

Bij de chipsfabrikant **Roger&Roger** in Moeskroen, producent van o.m. Crocky chips, is een staking uitgebroken uit protest tegen directiebesluiten. ([Boerenbusiness](#))

Zestig jaar geleden.

In de **FN-wapenfabriek te Herstal** brak op 16 februari 1966 een spontane staking uit van 3.000 arbeidsters die identiek hetzelfde werk deden als de mannen in dezelfde montagehal, voor een loon dat 25 % lager lag. De vrouwenstaking duurde negen weken en breidde zich uit in de metaalsector. Mannen werden werkloos omdat de productie haperde. Het conflict eindigde met een akkoord dat uitsluitend door mannen werd onderhandeld. ([Brood en rozen](#))⁵

⁵ Reeds in 1909 streeden 20.000 vrouwen in de textielnijverheid in New York voor gelijke rechten. ([Wikipedia](#)). Om de sfeer van een vrouwenstaking op te snuiven kunnen cinefielen *Made in Dagenham* opsnoeren, de prominente film over de

Europa

Nederland

Het **gemiddelde van de loonafspraken** in januari 2026 lag in januari op 3,2%, wat lager dan is dan het gemiddelde in 2025 maar hoger dan de inflatie. ([AWVN](#))

Duitsland

Het rommelt bij **Tesla**. Twee weken geleden dagvaardde de werkgever een vakbondslid (zie Actua 2026/06). Vorige week diende vakbond IG Metall klacht in tegen de plantmanager wegens laster. ([Teslarati](#))

Spanje

In heel Spanje hebben **artsen** het werk neergelegd uit protest tegen het nieuwe voorstel voor het zogeheten Estatuto Marco, de wet die hun arbeidsvoorwaarden regelt. De acties zorgen voor grote verstoringen in ziekenhuizen en gezondheidscentra. Er zijn nog meerdere stakingsweken aangekondigd: 16 tot en met 20 maart, 27 tot en met 30 april, 18 tot en met 22 mei en 15 tot en met 19 juni. ([Spanje vandaag](#))

Elders in de wereld

VS

De **verpleegkundige staking van New York City** (zie Actua van vorige week). staat mogelijk op het punt te eindigen Vakbond en directie van het NewYork-Presbyterian-ziekenhuissysteem sloten een voorakkoord met oplossingen voor het probleem van de onderbestaffing. ([NYSNA](#))

Argentinië

Op donderdag 19 februari was er een algemene 24-urenstaking tegen de sociale hervormingen van president Milei , de vierde sinds zijn aantreden ([Uitpers](#))

Commentaar

Alweer een (ver) voorbeeld van nationale staking tegen besparingsmaatregelen beslist door de politiek.

vrouwenstaking in 1968 bij de fabriek vande Ford-naaimachinisten in Dagenham (UK) voor gelijke beloning. ([Wikipedia](#))

Nr. 2026/06 van 09/02/2026 tot 14/02/2026

Het kleurrijke palet van sectorale overeenkomsten over maaltijdcheques. Staken omwille van ongewenst bezoek. Olympische Spelen als reden voor verbod op staken. Sociale onrust in de Amerikaanse ziekenhuizen.

België

Interprofessioneel overleg

De vakbonden voerden deze week opnieuw actie in de provincies tegen de sociale afbraak door de regering. (alle media)

Sectoraal overleg

De onderhandelingen in het paritair comité voor de **keramische industrie** (PC 113 – 865 arbeiders) zijn afgesprongen. Vakbonden hebben een stakingaanzegging ingediend. ([RTBF](#))

De sociale partners van de **non-ferrosector** (PC 105 en 224) hebben een [protocolakkoord 2025-2026](#) ondertekend. Op 1 juli stijgt de werkgeversbijdrage in de maaltijdcheques met 2 euro.

Wie interesse heeft in een **overzicht** van het resultaat van de sectorale onderhandelingen 2025-2026 kan klikken op

<https://acrobat.adobe.com/id/urn:aaid:sc:EU:49124e32-b3f8-4bca-8f9d-0e1c5825ee96>.

Commentaar

De tussenstand, voor zover ons gekend, toont aan dat er een veertigtal akkoorden gesloten zijn. Het is dus nog afwachten op het resultaat van de onderhandelingen in vele paritaire comités, waaronder die van de distributiebranches (PC 202, 311, 312).

Het valt op dat er grote verschillen bestaan over de modaliteiten die betrekking hebben tot de maaltijdcheques. Een overzicht.

- *In een paar grote sectoren zijn de onderhandelingen afgesprongen zonder akkoord zonder meer. Voorbeelden PC 111 en PC 209 (metaal) en PC 302 (Horeca).*
- *Sociale partners sloten in een beperkt aantal gevallen akkoorden zonder clause over maaltijdcheques. Voorbeeld PC 200.*

- *De verhoging van het bedrag van de maaltijdcheques wordt volgens gebruik in de paritaire comités beperkt tot arbeiders en “gebaremiseerde” bedienden. Voorbeeld PC 116 en 207 (chemie) en PC 120 en 214 (textielnijverheid)*
- *In de meeste branches geldt de maximale verhoging van 2 euro. Sommige akkoorden voorzien in 1 euro of 1,5 euro. Voorbeeld PC 119 (voedingshandel). Eén sector overschrijdt dit maximum. Voorbeeld PC 132 (technische land- en tuinbouw).*
- *Soms wordt een deel van de maximale verhoging van 2 euro toegekend op niveau van de sector en is het ander deel verwezen naar ondernemingsoverleg. Voorbeeld PC 118 en 220 (voedingsnijverheid).*
- *De paritaire comités met een akkoord om ecocheques te ruilen voor maaltijdcheques zijn zeldzaam. Voorbeeld PC 124 (bouwnijverheid).*
- *Het komt voor dat de verhoging gespreid wordt over de tijd. Voorbeeld PC 124 (bouwnijverheid).*
- *Voor de ene sector geldt een verhoging van zowel het sectoraal minimumbedrag als voor het hoger bedrag toegekend op ondernemingsniveau. Voorbeeld PC 110 (textielverzorging). Voor de andere is het akkoord beperkt tot het sectoraal minimum. Voorbeeld PC 114 (steenbakkerijen).*

Ondernemingsoverleg

Omdat de loononderhandelingen bij **Arcelor-Mittal** afgesprongen waren legden een honderdtal personeelsleden zonder respect voor de aanzeggingsprocedure het werk neer. ([VRT](#))

Werknemers van **FN-Herstal** gingen zonder verwittiging twee dagen in staking n.a.v. het bedrijfsbezoek van een officier van het Israëlisch leger. ([DeMorgen](#)).

Commentaar

Valt deze staking onder het stakingsrecht? Dat recht is beperkt tot het neerleggen van het werk voor de verdediging van de sociaaleconomische belangen van de werknemers. Zelfs als men die voorwaarde ruim interpreteert blijft de reden van de staking vraagtekens opwekken.

Europa

Nederland

Tijdens de netwerkbijeenkomst *Sectoraanpak Sociale Veiligheid* zijn werkgevers- en werknemersorganisaties uit tien sectoren gezamenlijk aan de slag gegaan met concrete vervolgstappen om sociale veiligheid te versterken en seksueel grensoverschrijdend gedrag op de werkvloer te voorkomen. ([AWVN](#))

Commentaar

Sociale veiligheid omvat de cultuur van respect, vertrouwen en openheid.

Dit multisectoraal initiatief is vergelijkbaar met de werkzaamheden van de Nationale Arbeidsraad met een andere invalshoek. Voorbeelden: afwezigheid van pesten op het werk (advies 1808) en preventie van burnout (aanbeveling 30).

Duitsland

Er is een akkoord om lonen van de werknemers van de **Duitse deelstaten** met 5,8 procent te verhogen. De sociale vrede is hersteld. ([ZDFHeute](#)) (zie ook Actua 2026/02).

Tesla dagvaardde een vakbonds lid omdat die in het geheim een vergadering van een overlegorgaan had opgenomen. ([Reuters](#))

Spanje

In Spanje was het plan van de vakbonden bij de **spoorwegen** om drie dagen te staken. Na het sluiten van een 'historisch' akkoord over veiligheidsmaatregelen op het spoor hebben twee vakbonden de acties na één dag beëindigd terwijl twee andere vakbonde verder staakten. ([RTBF](#))

Luchtvaart

Op donderdag 11 februari staakten piloten en cabinepersoneel van **Lufthansa**. Eigenlijk gaat het om twee gelijktijdige disputen. De piloten komen op voor betere pensioenrechten met als achtergrond een plan om 4.000 jobs te schrappen tegen 2030. De stewards en stewardessen eisen een sociaal plan bij de herstructurering van de regionale dochtermaatschappij CityLine. ([Airways](#))

De **Italiaanse regering** verbiedt het luchtvaartpersoneel te staken op 16 februari en 7 maart. De vakbonden hadden de oproep opzij gezet om werkonderbrekingen uit te stellen tot na de Winterspelen. ([Luchtvaartnieuws](#))

Elders in de wereld

Verenigde Staten

Een staking van 15.000 verpleegkundigen in **privéziekenhuizen** van New York voor minder werkdruk, veilige arbeidsomstandigheden en betere lonen begon op 12 januari. De ziekenhuizen zetten tijdelijke verpleegkundigen in. De staat New York trof noodmaatregelen. Na een maand bereikten de stakers een akkoord van 12 procent over 3 jaar in twee ziekenhuizen (10.500 werknemers). Het conflict in New York is zeker niet het enig geval van onrust in de ziekenhuizen. Elders in de US zijn er ook nog stakingen van verpleegkundigen, zoals bij het zorgsysteem Kaiser Permanente in Californië en Hawaï (31.000 werknemers) en ziekenhuizen in Florida en Oregon. ([ChatGPT](#))

Nr. 2026/05 van 31/01/2026 tot 8/02/2026

Stresstest voor de loonnormwet. Vakbonden onderhouden het vuur onder het protest tegen het sociaal beleid van de regering. Een akkoord 2025-2026 in het paritair comité voor de logistiek. Onderhandelingen afgesprongen in de Horeca. Een nieuwe werkgeversfederatie voor de dienstencheques. Raad van State leest de vakbonden van het spoor de les.

België

Loonnorm

Vaststelling. Meerdere sociale akkoorden 2025-2026 voorzien in nieuwe voordelen buiten verhoging van de brutolonen die de loonkosten doen stijgen. Dit is het geval van sectorale akkoorden en begint de kop op te steken in ondernemingsakkoorden.

Commentaar

Deze tendens heeft twee gevolgen.

Hij zet de FOD WASO voor de strategische keuze om de naleving van de loonnormwet te controleren. De controle bij de algemeenverbindendverklaring van sectorale akkoorden is puur formalistisch. De inspectie voelt zich niet geroepen om tussen te komen in lokale akkoorden. Dit is geen onschuldig verzuim meer. Moet de rechterlijke macht tussenkomen zoals de arbeidsrechtbank van Hasselt die, bij ons weten als enige, tussen gekomen is om o.b.v. de loonnormwet een sectorale clause nietig te verklaren.

Het gebrek aan directe handhaving van de loonnorm op sectoraal en lokaal niveau wordt gecompenseerd op interprofessioneel niveau, zij het met vertraging. De Centrale Raad van Bedrijfsleven zal begin 2027 de loonkosten, o.m. de som van alle loonakkoorden, vergelijken op interprofessioneel niveau. Alle specifieke overschrijdingen in 2025-2026 zullen de algemene loonnorm voor 2027-2028 verkleinen.

Interprofessioneel overleg

De interprofessionele vakbonden plannen provinciale acties in de loop van februari en een **nieuwe nationale betoging op 12 maart** tegen de regeringsmaatregelen.

In de Nationale Arbeidsraad werd [cao 184](#) gesloten die de omrekening regelt van het **indexcijfer** met basis 2013 =100 naar het nieuwe indexcijfer met basis 2025 =100. Die omrekening gebeurt door de gezondheidsindexcijfers basis 2013 vermendigvuldigen met 0,7376.

De Nationale Arbeidsraad actualiseerde de **cao-bedragen** die voorkomen in de diverse interprofessionele cao's (bv. het gewaarborgd gemiddeld minimum maandinkomen). Tevens werden de forfaitaire bedragen aangepast voor de tussenkomst van de werkgever in de kosten van het woon-werkverkeer met openbaar vervoer, rekening houdend met de nieuwe tarievenstructuur ([NAR](#)).

Sectoraal overleg

Sectoraal akkoord in de **logistiek** (paritair comite 226) met een verhoging van de maaltijdcheques van 2 maal 1 euro , aanpassingen in de tussenkomsten voor mobiliteit, regeling tijdskrediet en landingsbanen, uitbreiding van de mogelijkheid de eindejaarspremie in andere voordelen om te zetten, en andere specifieke regelingen ([Acerta](#)).

In het paritair comite 302 voor de **horeca** werd geen sectoraal akkoord bereikt ([Horval](#))

De werkgevers van de **dienstencheques**, richtten een nieuwe federatie op. Tot nu toe werd de sector vertegenwoordigd door de Federgon. ([Federgon](#))

Commentaar

Het systeem van de dienstencheques werd oorspronkelijk vooral gezien als schakel in de arbeidsmarkt en bestrijding van zwartwerk en niet als een branche van de schoonmaak. De werkgevers vonden onderdak bij Federgon, de federatie van de private arbeidsmarkt-bemiddelaars en HR-dienstverleners (B2B). De sector van de dienstencheques werd een subcomité van de uitzendarbeid (PC 322.01). Vandaag is die logica zoek. De branche van de dienstencheques is er een van diensten aan particulieren (B2C), met eigen kenmerken (o.a. regionale subsidiëring) en noden. Bovendien is de sector groot: 1.200 bedrijven stellen samen 150.000 werknemers tewerk. De verzelfstandiging van de werkgeversorganisatie is logisch. De upgrade van het paritair subcomité tot een paritair comité zou de erkenning van een mature sector zijn.

Openbare diensten

Een nieuwe episode in het conflict bij de **Spoorwegen**. HR rail weigerde de aanzegging voor drie dagen op 5, 10 en 12 februari te erkennen omdat de bonden de procedure niet hadden gevolgd. De bonden dienden beroep in tegen deze beslissing bij de Raad van State. Die verwierp dit beroep omdat de dringendheid niet is bewezen en het risico van sanctie niet voldoende wordt uitgelegd (dagelijkse pers 4.2).

Commentaar

Dit juridisch conflict is interessant maar niet relevant voor de Belgische privésector. De weigering van een werkgever om een staking van spoorweglieden niet te erkennen is een buitenbeentje in het Belgisch stakingsrecht. Ze vindt haar oorsprong in rechtsbronnen die niet van toepassing zijn op de privésectoren.

Wel opmerkelijk is dat de Raad van State de vakbonden de les spelt. De spoedprocedure om de beslissing van de directie nietig te verklaren is onontvankelijk omdat de eisers, de vakbonden, de hoogdringendheid onvoldoende staven. Dat is hetzelfde argument dat rechtbanken inroepen om de procedure in kortgeding van werkgevers tegen blokkerende stakingsposten te verwerpen.

Ondanks een akkoord tussen de directie en vakbonden van de **TEC** om verder te onderhandelen ([RTBF](#)), duurt de stakingsbeweging voort. Enkel de provincie Luxemburg wordt bijna niet getroffen. De stakers portesteren tegen de besparingsmaatregelen die de Waalse regering wil opleggen ([RTBF](#)).

Commentaar

Gaat het overleg bij de TEC dezelfde weg op als bij de spoorwegen? Ontstaat ook hier een kloof tussen de syndicale leiders en de achterban?

De actiedag van ACOD bij **De Lijn** op 5 februari in Oost- en West-Vlaanderen tegen het beleid van de regering wordt gevolgd op 10 februari in de provincie Antwerpen. ([Redactie24](#))

Ondernemingsoverleg

Na 3 dagen staking is een sociaal akkoord bereikt bij **CNH Zedelgem** (landbouwmachines). De maaltijdcheques worden verhoogd en werknemers krijgen een extra vakantiedag. ([Focus](#) en [HLN](#))

Commentaar

Dit ondernemingsakkoord kwam tot stand nadat de sectorale onderhandelingen in de metaal (PC 111 en 209) waren afgesprongen. Als dit akkoord de voorloper is van vele lokale akkoorden zal de loonongelijkheid groter worden tussen grotere en kleinere ondernemingen.

Europa

Duitsland

Pendelaars stonden in de kou op 2 februari bij de warning strike die **bus-en tramvervoer** (een 150 tal bedrijven in 15 van de 16 deelstaten) lam legden in de meeste steden, na de breuk in de onderhandelingen vorige week . Een nieuwe onderhandelingsronde voor de publieke sector is gepland voor 11 en 12 februari ([Ver.di](#)).

Spanje

Dodelijke treinongevallen, aanhoudende storingen en grote vertragingen hebben de vakbonden bij de spoorwegen aangezet om gedurende drie dagen te staken. ([The Militant](#))

Finland

Nog geen sociaal akkoord in de **private zorgsector**, waar de bonden eisen dat de lonen worden gelijk getrokken met deze van de publieke sector. Ook de hoge werkdruk wordt aangeklaagd. Nadat de tussenkomst van de rijksbemiddelaar niet heeft geholpen is er duidelijk stakingsrisico ([Helsinki Times](#))

UK

Nieuws van de al 14 maanden durende staking van de vuilnisophalers in **Birmingham**. De City Council heeft zich nu tot het hooggerechtshof gericht om een verbod op protestacties te bekomen waardoor de vuilnisdepots zouden geblokkeerd worden ([Labour Outlook](#)). Burgers zijn het beu en spannen een proces aan tegen de gemeenteraad ([MSN](#)).

In **Manchester** hebben de organisatoren van het Pride event een akkoord gesloten met de vakbond over de betaling en de werkomstandigheden van de artiesten op het event einde augustus ([Third Sector](#))

Elders in de wereld

Verenigde Staten

Op 6 februari van dit jaar is er een akkoord gesloten bij **Marathon Petroleum** dat wellicht als model zal dienen voor de ongeveer 30.000 werknemers in de olie en chemische industrie. Het loopt over 4 jaar

met een loonstijging van 15 % en een eenmalige bonus van \$2500
([Reuters](#))

Nr. 2026/04 van 23/01/2026 tot 30/01/2026

Het conflict bij de spoorwegen domineert de sociale actualiteit in België. De sectorale onderhandelingen in de paritaire comités voor de metaal zijn afgesprongen.

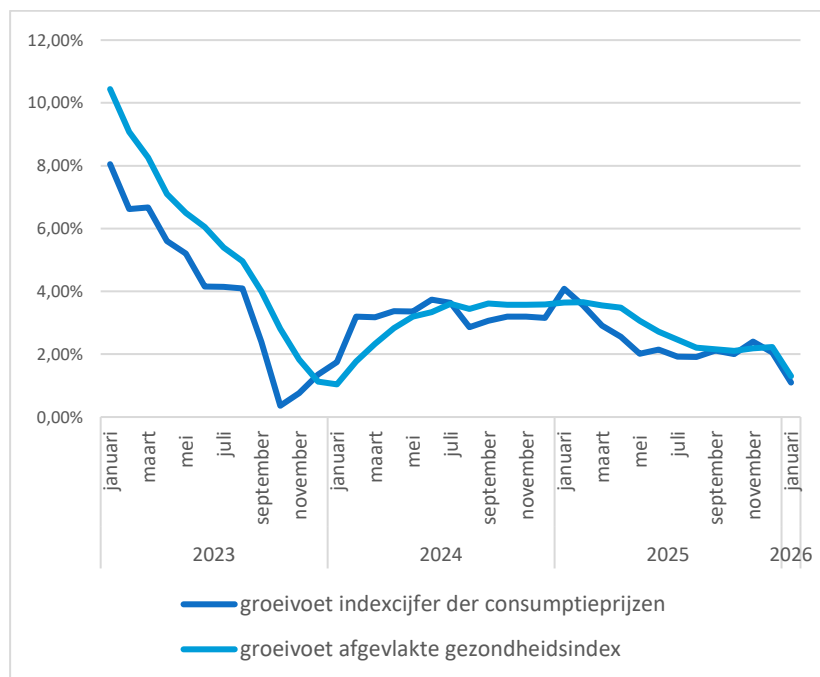
België

Een persoverzicht van collectieve akkoorden en open sociale conflicten.

Inflatie

EVOLUTIE	Dec '25		Jan '26
Inflatie	2,06%	↘	1,10%
Gezondheidsindex	2,21%	↘	1,37%
Afgevlakte gezondheidsindex	2,23%	↘	1,30%

(Statbel)

Sectoraal overleg

De spelers van het paritair comité 111 en 209 (arbeiders en bedienden van de **metaalsector**) zijn uit elkaar gegaan zonder akkoord. De breuk is ongezien. Het overleg verplaatst zich nu naar de bedrijven, binnen het kader van de loonnorm. Open conflicten zijn voorspelbaar gedekt door de stakingsaanzegging die de vakbonden enkele weken geleden betekenden. ([Agoria](#))

Er is een voorakkoord gesloten in het paritair comité voor de **staalsector** (PC 104). (nader informatie ontbreekt)

Ook in het paritair subcomité voor de **luchtvaart** (PSC 315.01) is een [protocolakkoord](#) ondertekend. Daarin staat de verhoging van de nominale waarde van de maaltijdcheques van 6 euro naar 7,5 euro.

Openbare diensten

De staking van 5 dagen bij de **spoorwegen** is een relatief succes. Een vijfde van het personeel staakt en maakt het leven van 900.000 dagelijkse reizigers lastig. De vierde dag van de staking dienden de bonden een nieuwe stakingsaanzegging aan, nu voor drie dagen op 5, 10 en 12 februari. HR Rail weigert deze aanzegging te erkennen omdat de bonden de procedure niet hebben gevolgd. CEO Sophie Dutordoir laat weten dat voor haar de bonden een lijn hebben overschreden en dat de acties niet meer redelijk zijn. Tezelfdertijd biedt zij de vakbonden aan om te onderhandelen over de toekomst, lees privatisering, van de NMBS. De bonden gaan in beroep tegen deze beslissing bij de Raad van State en schorsen het overleg op. Tezelfdertijd roept Sophie Dutordoir de bonden op om een groot sociaal pact te onderhandelen dat de NMBS veilig moet stellen in de geliberaliseerde markt vanaf 2032. (alle media).

Commentaar

De prijs van het verzet tegen de privatisering met minder juridische macht van de vakbonden: 6.000 stakers maken dagenlang het leven zuur van 900.000 reizigers voor het behoud van voorrechten gefinancierd door 7,2 miljoen belastingplichtigen.

De mobilisatiekracht van de vakbonden is in beeld gebracht. Als nu een op de vijf spoorwerkers deelneemt aan de estafettestaking, hoeveel zullen dat er zijn in februari? De vakbonden kunnen geconfronteerd worden met toenemende stakingsmoeheid. Dat vier op de vijf werknemers het orderwoord van de vakbonden niet volgt is een open venster voor de directie om zonder vakbonden draagvlak voor verandering te creëren op de werkvloer.

De stakingsprocedure staat op het spel. Bij de spoorwegen geldt de regel dat stakers zonder goedkeuring van de aanzegging disciplinaire sancties riskeren. De Raad van State zal de procedure en de proportionaliteit toetsen aan de algemene principes van de stakingsvrijheid in het algemeen en van ambtenaren in het bijzonder⁶.

Het conflict is zo geëscaleerd dat overleg niet meer mogelijk is. "De acties zijn niet meer proportioneel." "Definitieve vertrouwensbreuk". Dit zijn dure woorden die bedreigingen inhouden van juridische acties en de clash van machtsverhoudingen. De vakbonden sturen ook hun kat naar de overlegorganen. Alle middelen die de partijen kunnen inzetten voor een compromis zijn uitgeput. De regering heeft al beslist. De rechter zal nu tussenkomen. Een uitspraak zal zorgen voor winnaars en verliezers. Een risico voor elke partij. De uitslag zal de verhoudingen tussen partijen definitief wijzigen net zoals de machtsverhoudingen binnen elke organisatie. Tenzij de vakbonden ingaan op het bod van Sophie Dutordoir om het risico van een voor hen nadelige uitspraak van de Raad van State te vermijden.

ACOD Onderwijs kondigt staking aan in de **scholen in Oost-Vlaanderen** op 8 februari en **Antwerpen** op 10 februari. Leerkrachten willen op die manier protesteren tegen de pensioenhervorming en de ingreep op de automatische indexering van lonen en wedden. ([HLN](#))

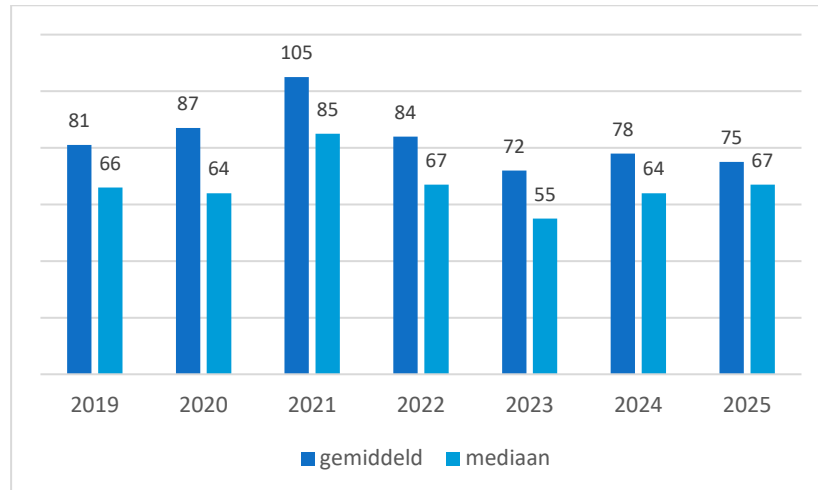
Het **streekvervoer (TEC) van Luik, Waals Brabant en Henegouwen** is sinds maandag 26 januari in staking. De actie wordt nog in de week van 2 februari verder gezet. De vakbonden verzetten zich tegen de besparingsmaatregelen van de Waalse regering. ([RTBF](#))

Commentaar

Alweer een open conflict tussen politieke democratie en sociale democratie, tussen een groep werknemers die een monopoliepositie innemen en hun belangen verdedigen en alle belastingsbetalers.

⁶ De Internationale Arbeidsorganisatie oordeelt dat de beperking van het stakingsrecht aanvaardbaar is voor ambtenaren die optreden als overheidsorgaan of tewerkgesteld zijn in een essentiële dienst in de strikte betekenis van het woord. ([Compilation des décisions du Comité de la liberté syndicale](#), o.m. nr. 779, 816 en 817)

Collectieve ontslagen

Figuur 2. gemiddelde en mediane duur van de informatie- en raadplegingsprocedure (FOD WASO)

Europa

Frankrijk

Het sociaal conflict bij museum **Louvre** blijft aanspelen. Maandag 26 januari moest het museum voor de vierde keer dicht wegens staking van het personeel. ([Le Monde](#))

De minister van transport, Philippe Tabarot, legt een wetsontwerp op tafel van de Assemblée om de uitoefening van het **stakingsrecht** te beperken op feestdagen, vakantiedagen, examenperiodes en verkiezingen. ([Le Monde](#))

Nederland

Op niveau van de branches zijn cao's gesloten voor de **uitvaart** en de **technische groothandel**. ([AWVN](#))

Oostenrijk

In zeven religieuze **ziekenhuizen** in Opper-Oostenrijk brak een staking uit om kracht te zetten achter de onderhandelingen voor betere arbeidsvoorwaarden. ([Vol.At](#))

Elders in de wereld

Turkije

Maanden van onderhandelingen in de Turkse **metaalindustrie** mondden uit op een gemiddelde loonstijging van 31,15 procent in de eerste zes maanden en 47,81 procent in het eerste jaar van de overeenkomst 2025-2027. ([IndustriAll](#))

Australië

Microsoft en vakbond ACTU ondertekenen een akkoord om de inspraak en vaardigheden van werknemers in Australië centraal te stellen in de AI-transformatie. ([Microsoft](#))

Nr. 2026/03 van 16/01/2026 tot 22/01/2026

Een cao 2025-2026 voor arbeiders van de bouwnijverheid en voor de arbeiders en bedienden van de textielindustrie. Een akkoord 2026-2029 voor het personeel van de gevangenissen. Een voorakkoord 2026-2028 voor de werknemers van Ivago. Economische werkloosheid als deconnectie.

België

Een persoverzicht van collectieve akkoorden en open sociale conflicten.

Sectoraal overleg

Een sectorakkoord 2025-2026 voor de **textielnijverheid** (12.000 werknemers) bevat een bijdragevermindering aan het sociaal fonds, hogere maaltijdcheques (+ 2 euro), verbetering van de opleg bij tijdelijke werkloosheid, verhoogde fietsvergoeding en tussenkomst in de kinderopvang, een groeipad van het aanvullend pensioen van 1% naar 3% in 2035 (om de twee jaar wordt de premie verhoogd met 0,5 procent) en landingsbanen tot en met 31/12/2027. ([ACLVB](#))

Commentaar.

Het tienjarenplan om de premie voor het sectoraal aanvullend pensioen op vaste data op te trekken tot 3 procent dwingt respect af.

De onderhandelingen binnen het paritair comité voor de **orthopedische technologieën** (PC 340) (2.400 werknemers) zijn beëindigd met een vaststelling van niet-akkoord. (eigen info)

De onderhandelaars van de **bouwsector** zijn het eens geworden over een ontwerp van akkoord. Vanaf 1 april zullen alle werkgevers maaltijdcheques toekennen. Dit start met een werkgeversbijdrage van 1,50 euro en wordt in de loop van 2026 verhoogd tot 2 euro. Flexijobs zijn toegelaten en de sectorale kosten bij aanwerving van nieuwe arbeiders worden verlaagd. Daarnaast zijn nog afspraken rond opleiding, veiligheid, welzijn en studentenarbeid. ([Bouwunie](#))

Overheidsdiensten

Gevangeniswezen. Hogere lonen, snellere aanwerving van personeel, betere opleiding, garantie voor de veiligheid: dit zijn de ingrediënten van een sociaal akkoord 2026-2029 tussen de gevangenisbonden en vertegenwoordigers van het kabinet Ambtenaren Zaken en Financiën. ([Nieuwsblad](#) en [RTBF](#))

Commentaar. Een evenwichtig akkoord, zo luidt het. Intussen slaagde het kernkabinet er niet in om een akkoord te vinden die de overbevolking in de gevangenissen moet oplossen. Of het sociaal akkoord in deze omstandigheden de sociale vrede zal handhaven, is nog de vraag.

Het einde van het sociaal conflict bij **Ivago** is in zicht (zie Actua van vorige week). Vrijdagochtend 23 januari zullen de vakorganisaties, de voorzitter en de directie het ontwerp van akkoord 2026-2028 samen toelichten aan de medewerkers. ([VRT](#))

De 28° stakingsdag bij de **NMBS** in iets meer dan een jaar tegen de besparingen, de afschaffing van statutaire benoemingen en de hervorming van de pensioenen is er te veel aan. Ondanks het feit dat de syndicale woordvoerders tweemaal een voorakkoord onderschreven. De minister van Mobiliteit, Jean-Luc Crucke, stelt vast dat de achterban reeds tweemaal een voorakkoord heeft verworpen en trekt een rode streep. De regering zal niet wijken ondanks de staking van het gemeenschappelijk front van 26 tot 30 januari. Zij wil een “escalatiecomité” instellen die de voorzitters van NMBS, Infrabel en HR Rail toelaat beslissingen te nemen als onderhandelingen geblokkeerd geraken in het nationaal paritair comité. ([DS](#) en [RTL](#))

Commentaar

Het sociaal overleg binnen de spoorwegen staat voor een keerpunt.

De minister stelt de legitimiteit van de syndicale onderhandelaars in vraag. De syndicale leiders die reeds tweemaal niet gevolgd geweest zijn door hun achterban hebben geen andere keuze dan de vlucht vooruit en hun leden confronteren met hun keuze.

In dit stadium is een toegeving voor elke partij een gezichtsverlies. Compromissen moeten wijken voor een brutale machtsverhouding. Dit is een chicken run. De ene zal verliezen, de andere zal winnen maar met kleerscheuren

Dit conflict is ook een typisch voorbeeld hoe het overleg over loon- en arbeidsvoorwaarden (in de brede zin van het woord) omslaat in het in vraag stellen van het sociaal overlegmodel op zich. De onderhandelingen over inhoud geven aanleiding tot hervorming van de spelregels. Een spiraal van blijvende conflicten versterkt het conflictmodel op zich waardoor de ene of andere partij uiteindelijk nieuwe spelregels wil institutionaliseren. In 2017 was dat de aanleiding van de zachte

hervorming van het stakingsrecht bij de spoorwegen.⁷ In 2023 was de eenzijdige beslissing van Delhaize om alle winkels te franchisen de reden waarom vakbonden hun akkoord eisen voor dergelijke operaties. Ook nu wordt het overlegmodel binnen de spoorwegen op zich in de weegschaal gelegd. Het zou ook kunnen zijn dat de theorie van het misbruik van het stakingsrecht (zoals in Nederland) aangezwengeld wordt.

Ook de werknemers van de **TEC** gaan in staking van 26 tot 30 januari tegen de besparingsmaatregelen van de Waalse regering. De vakbonden hebben een stakingsaanzegging van onbepaalde duur betekend. ([RTL](#))

Commentaar

Een stakingsaanzegging van onbepaalde duur is een aanfluiting van de impliciete regels inzake stakingsaanzegging en een vrijgeleide voor wilde stakingen die onbeperkt is in de tijd.

Scholen

Scholieren “staken” tegen de plannen van de Vlaams onderwijsminister Zuhair Demir (alle Vlaamse media)

Commentaar. Scholieren mogen het romantisch idee van staking opbergen. Ze kunnen het gezag van leraren en ouders tartten, en weigeren te doen wat van hen verwacht wordt, nl. in de klas zijn en leren. Maar dit is geen staking. Hun collectieve actie kan een hoge educatieve waarde hebben maar het is geen recht. Toch zullen er weinig ouders zijn die met een glimlach het zakgeld voor een dag zullen inhouden. Dit is georganiseerd en collectief spijbelen wat niemand onder druk zet behalve zichzelf, want de ongewettige afwezigheid zal de examenvragen niet gemakkelijker maken.

Ondernemingsoverleg

De aankondiging van de sluiting van de vestiging van **Steinzeug-Keramo** (productie van keramische buizen in Hasselt) deed de werknemers het werk neerleggen. Daarop besliste de directie de arbeiders op economische werkloosheid te plaatsen omdat het “emotioneel te zwaar is om in deze onzekere omstandigheden te blijven werken”. ([VRT](#))

Commentaar

Economische werkloosheid om emotionele redenen is deconnectie op kosten van de sociale zekerheid. .

⁷ Wet betreffende de continuïteit van de dienstverlening inzake personenvervoer per spoor in geval van staking die spoorwegmedewerkers in essentiële functies verplicht uiterlijk 3 dagen vóór elke stakingsdag **te** melden of zij zullen deelnemen aan de staking.

Vakbondsafvaardiging en sollicitanten

Op 13 januari 2026 werd een vakbondsleider genomineerd als eerste [UGent@Work Arbeidsmarkttopper](#). Zijn verdienste, aldus de promotoren van dit initiatief, is dat hij vakbondsafgevaardigden op ondernemingsniveau aanzet om (aangesloten) werklozen te matchen met vacatures. In de bedrijven waar de vakbond aanwezig is, licht de afgevaardigde de HR-manager in over de sterktes van de kandidaat.⁸

Commentaar. Arbeidsmarkteconomen kunnen dat een innovatief initiatief vinden maar experten in arbeidsverhoudingen zijn verwonderd omdat de idee niet meer is dan een zoveelste stap in de dienstverlening, of is het cliëntelisme, die de Belgische vakbonden kenmerkt. Dat zij zich positioneren als loopbaancoaches ligt in de lijn van de diversificatie van de vakbondswerking. Maar de stap om te bemiddelen bij een werkgever is een brug te ver. Dit behoort niet tot de erkende, overeengekomen taak van vakbondsafgevaardigden op ondernemingsniveau. Dit kan leiden tot concurrentie onder de vakbonden en overslaan in een closed shop⁹.

Europa

Een overzicht, per land, van akkoorden en open conflicten met impact.

Nederland

Driekwartdwingend recht. Hoezo? De term wijst op wetten die de mogelijkheid bieden om via cao af te wijken van een algemene regel. In België is het fenomeen gekend onder de term *conventionele flexibiliteit*. Denk aan atypische uurregelingen (afwijking van verbod op nachtarbeid bv.), verlaging van de leeftijdsvoorwaarde voor landingsbanen (cao nummer 182 bv.) en de niet-recurrente bonus (cao 90) (afwijking op loon dat onderworpen is aan sociale zekerheidsbijdragen bv.). ([AWVN](#)) Juist, de Nederlandse woordenschat is niet te onderschatten.

Italië

Het land bereidt zich voor op een 24-urenstaking bij het **openbaar vervoer** gedurende het weekeinde van 25-26 januari. Dit wordt de vierde staking dit jaar voor betere loonvoorwaarden. ([Il Sole](#))

Frankrijk

Enkele cijfers over het **sociaal overleg in 2024**. Minder dan 10 procent van de Franse ondernemingen met meer dan 10 werknemers sluiten akkoorden. Als dat het geval is sluit een onderneming gemiddeld 2,2

⁸ <https://www.ugentatwork.be/nl/andere-werkzaamheden/ugentwork-arbeidsmarkttopper>

⁹ De 'closed shop' betekent dat alle werknemers van een bedrijf lid moet zijn van een vakbond.

akkoorden per jaar. 20 procent van de onderhandelingen strandt op een niet-akkoord. ([Blog négociation collective](#))

Het **Louvremuseum** sloot weer omwille van staking van het personeel. Voor de derde keer in één maand. ([RTBF](#))

UK

TikTok-moderators hebben het sociale mediabedrijf beschuldigd van “union busting” nadat het honderden werknemers in het VK had ontslagen, net voordat ze konden stemmen over het vormen van een vakbond. ([The Guardian](#))

Oostenrijk

2.000 verpleegkundigen, administratief personeel en onderhoudspersoneel van de **private (religieuze) ziekenhuizen** in Noord-Oostenrijk gingen op 22 januari 24uren in staking voor inflatiecompensatie en arbeidsduurvermindering. ([VOLAT](#))

Commentaar

Het valt op dat sinds meer dan een jaar in meerdere landen (VS, UK, Duitsland, ...) het personeel van de gezondheidszorgen harde acties ondernemen om druk te zetten op de loononderhandelingen.

Reacties

Wenst u te reageren? U kan uw suggesties en kritiek opsturen naar m.doutrepont@social-dialogue.net of contact@paulsoete.be

Nr. 2026/02: van 09/01/2025 tot 15/01/2026

De ondernemingsraden mogen zich voorbereiden op een onderhandeling over de voor het onderhouden van contact met arbeidsongeschikte werknemers. In Nederland gebeurt de coördinatie van het loonoverleg door de vakbonden. Het interprofessioneel overleg in Frankrijk loopt moeizaam. Hoe kijkt de administratie Trump naar het sociaal overleg.

België

Een persoverzicht van collectieve akkoorden en open sociale conflicten.

Hervorming van de werkloosheidsreglementering

Het **Grondwettelijk Hof** ziet geen probleem in de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd. Het Hof vindt dat de argumenten van de vakbonden ontoereikend zijn om de uitvoering van de maatregel te schorsen. Het zal zich later buigen over de grond van de zaak, nl. de vraag tot vernietiging van de wet. ([VRT](#); [RTBF](#))

Sectoraal overleg

In het **paritair comité voor het beheer van gebouwen, de vastgoedmakelaars en de dienstboden** (PC 323) is een cao gesloten met een aanbeveling om de maaltijdcheques op ondernemingsniveau te verhogen. Daarnaast worden talrijke, kleinere extralegale voordelen verhoogd. ([ACLVB](#))

De onderhandelingen in de **paritaire comités 111 en 209** (metaal) worden op 23 januari terug opgestart. De vakbonden hebben de stakingsaanzegging met ingang van 15 januari geschorst. ([Agoria](#))

Openbare diensten

Vorig jaar waren er 16 stakingsdagen bij **Ivago**, de afvalophaler voor Gent. Donderdag 8 januari legden de werknemers het werk neer naar aanleiding van een administratieve vergissing die werknemers deden vrezen dat de hospitalisatieverzekering niet in orde was. ([VRT](#)) Van maandag 12 tot woensdag 14 januari ging het personeel (alweer) onaangekondigd niet aan de slag tegen een nieuwe prestatiebonus om ziekteverzuim te ontmoedigen. Het protest kwam er nadat bleek dat de schepen voor openbare netheid niet inging op de vraag van de vakbonden om te onderhandelen. ([VRT](#)) Burgemeester De Clercq profileert zich als bemiddelaar ([Nieuwsblad](#)). Drie personeelsleden werden opgevorderd om de veiligheid van de verbrandingsoven te

garanderen. Donderdag 15 januari hervatten de werknemers het. Werk ([Nieuwsblad](#)).

In Kortrijk is het busverkeer van **De Lijn** een hele dag ernstig verstoord geweest na een zware aanval op een buschauffeur tijdens de ochtendspits. Collega's legden spontaan het werk neer uit solidariteit. De vakbonden eisen versneld extra veiligheidsmaatregelen. ([WTV](#))

Ondernemingsoverleg

Artikel 31 van de [wet van 19 december 2025](#) (BS 30 december 2025) tot uitvoering van een versterkt terug naar werkbeleid in geval van arbeidsongeschiktheid heeft een impact op het ondernemingsoverleg. De wet bepaalt dat een nieuwe vermelding verplicht in het **arbeidsreglement** opgenomen moet worden, m.n. "de procedure voor het onderhouden van contact met arbeidsongeschikte werknemers bedoeld in artikel I.4-71/2 van de [codex over het welzijn op het werk](#) van 28 april 2017 (BS 2 juni 2017).

We citeren dat artikel.

Art. I.4-71/2.

- § 1. De werkgever neemt in het arbeidsreglement een procedure op voor het onderhouden van contact met arbeidsongeschikte werknemers, waarin ten minste het volgende is vastgelegd:

1° door wie de arbeidsongeschikte werknemer gecontacteerd zal worden;

2° de frequentie van het contact.

§ 2. Deze procedure maakt deel uit van een actief afwezigheidsbeleid dat tot doel heeft de terugkeer naar het werk in geval van arbeidsongeschiktheid te faciliteren en voor te bereiden.

Deze procedure beoogt in geen geval na te gaan of de afwezigheid van de werknemers om gezondheidsredenen gegrond is.

Commentaar.

- (1) *De codex betreffende het welzijn op het werk bevat alle uitvoeringsbesluiten van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk. De plicht tot vermelding bestaat al 30 jaar maar was betwistbaar omdat een koninklijk besluit dergelijke verplichting niet kan opleggen. Nu de wetgever de verplichting bevestigt is er geen twijfel meer. Alle werkgevers moeten een procedure tot wijziging van het arbeidsreglement opstarten, ten minste als die bepaling nog niet is opgenomen in het arbeidsreglement.*
- (2) *We zijn hier geconfronteerd met een onbegrijpelijke verplichting en wettelijk verzuim. De wetgever legt een onmogelijke resultaatsverbintenis op. Hoe kunnen partijen met de vrijheid van onderhandelingen verplicht worden om*

een akkoord te sluiten? Dat vele ondernemingsraden tot geen besluit zullen komen is voorspelbaar. De oplossing zou dan bestaan in een subsidiaire maatregel maar de wetgever heeft dit nagelaten.

Europa

Een overzicht, per land, van akkoorden en open conflicten met impact.

Nederland

Werkgeversvereniging AAVN meent twee tendensen in de loononderhandelingen waar te nemen. (1) Formeel: bijna vier op de tien cao-onderhandelingen stranden al voordat ze echt beginnen; vakbonden onderbreken het onderhandelingsproces met een 'laatste voorstel' of eindbod. (2) Inhoudelijk: vakbonden coördineren de lokale onderhandelingen; de centraal gestuurde looneisen hebben minder oog voor sectorspecifieke en bedrijfsmatige omstandigheden. ([AAVN](#))

Duitsland

De vakbond Ver.di verhoogt de druk op de collectieve onderhandelingen voor ambtenaren (2,2 mio werknemers) door 'Warnstreike' in hogescholen, ziekenhuizen, politie, brandweer, gevangenissen, wegenbouwadministratie enz. in zeven deelstaten. ([DGB](#))

Frankrijk

De **interprofessionele gesprekspartners** zijn verdeeld om te onderhandelen over besparingen in de werkloosheidsverzekering en over de hervorming van de pensioenen. Vakbonden twijfelen tussen voluntarisme en scepticisme. Werkgeversorganisaties zijn weigerachtig. ([clesdusocial](#))

Een staking van drie uren bij de champagnehuizen **Moët&Chandon en Veuve Clicquot** van LVMH op donderdag 7 januari. Het management had aangeboden om een eenmalige premie van 1.000 euro te betalen, nadat was aangekondigd dat de gebruikelijke jaarlijkse bonussen niet zouden worden uitgekeerd vanwege een daling van de verkoop. ([Marktscreener](#))

Sinds 9 oktober 2025 zijn de werknemers van **Teisseire** Crolles in staking tegen de sluiting van deze site. Ondertussen verbodt de rechtbank van Grenoble Teisseire de productie van siropen te laten maken door een onderaannemer in Le Havre. De reden die de rechter inriep was dat de werkgever de CSE (comité social et économique) niet op voorhand geïnformeerd had. Vakbonden interpreteren dit vonnis als een verbod van onderaanneming om een staking te breken ([Ades](#))

Opnieuw staking van het personeel van het **Louvre** museum voor betere arbeidsvoorwaarden. ([Le Monde](#)).

Een staking van twee vakbonden voor hogere lonen verstoorde op 13 januari het **regionale spoorverkeer** in Île de France, Occitanie en Auvergne-Rhône-Alpes. ([20minutes](#))

Honderden zelfstandige **artsen**, in symbolische 'ballingschap' in België, hekelen het beleid van de regering-Lecornu en 'massale eisen'. ([Le Monde](#))

Vakbonden verzetten zich tegen de afschaffing van het **verbod van arbeid op 1 mei** in de kleinhandel. ([Batinfo](#))

Elders in de wereld

Een overzicht van tendenzen, bijzondere akkoorden of open conflicten buiten Europa. Soms zetten we een land in de kijker.

US

De politiek van de **Trump-administratie** tegenover de vakbonden krijgt meer en meer vorm. De *National Labor Relations Board*¹⁰ krijgt een nieuwe meerderheid, benoemd door Trump. Iedereen verwacht pro-werkgeversbeleidshervormingen en het terugdraaien van eerdere pro-vakbondregels ([Reuters](#)). Overheid en vakbonden zijn verwikkeld in juridische procedures tegen andere maatregelen van de Trumpadministratie ([AFGE](#), [Polico](#), [Marylandmatters](#)). De VS trekt zich terug uit 66 organisaties van de VN maar blijft lid van de Internationale Arbeidsorganisatie ([MercoPress](#)).

Belangrijke staking in New York van het **verpleegpersoneel** van ziekenhuizen. 15.000 personen legden maandag het werk neer voor veilige arbeidsomstandigheden ([NYSNA](#)). De Gouverneur van New York riep de noodtoestand uit. ([Nurse](#)).

Indië

Een nationale conventie van werknemers, bijeengeroepen door tien centrale vakbonden (CTU's) samen met onafhankelijke sectorale federaties en verenigingen, heeft werknemers in heel India opgeroepen om deel te nemen aan een landelijke **algemene staking** op 12 februari 2026, tegen de implementatie van vier nieuwe arbeidscodes. ([Leftviews](#))

Venezuela

De **vrijheid van vereniging** en de vrijheid van onderhandelingen staan onder druk. Vakbondswerk wordt gecriminaliseerd. 50 Venezolaanse vakbonden verenigden zich om zich te verdedigen ([TribunaPopular](#)).

¹⁰ De National Labor Relations Board (NLRB) is een onafhankelijk agentschap van de federale overheid van de Verenigde Staten dat de Amerikaanse arbeidswetgeving handhaaft met betrekking tot collectieve onderhandelingen en oneerlijke arbeidspraktijken (Wikipedia).

De Internationale Arbeidsorganisatie klaagt sinds jaren de situatie aan ([CNV](#)).

Nr. 2026/01: van 27/12/2025 tot 08/01/2026

De aanzegging van de spoorbonden om gedurende een week te staken tast de grenzen van het stakingsrecht aan.

België

Een persoverzicht van akkoorden en open conflicten.

Brussels Airport.

Zeven stakingsdagen in 2025 hebben ervoor gezorgd dat 2.395 vluchten niet konden opstijgen of landen en doorkruisten de reisplannen van 330.000 passagiers. ([Nieuwsblad](#))

Gevangeniswezen

ACOD kondigde op 27 december een staking aan vanaf 4 januari in de gevangenis van Hasselt. De aanzegging werd opgeschorst tot 7 januari. De aanleiding is de hoge werkdruk. ([VRT](#)) De stakingsdreiging in de gevangenis van het Brusselse Haren kon afgewenteld worden. ([VRT](#))

Brusselse brandweer

Twee op de drie brandweerlieden staakten op oudejaarsavond om het personeelstekort aan te klagen. Het Rode Kruis liet weten bij te springen. ([VRT](#) en [RTBF](#))

Spoorwezen

Vakbonden kondigen een staking van het spoor aan van 26 tot en met 30 januari omdat volgens hen de vele gesprekken over de pensioenhervorming niets opleverden. ([VRT](#))

Commentaar.

Dit is geen strijd tussen de directie en de spoorweglieden, wel tussen de bevoegde minister Jan Jambon en de vakbonden. Deze regering gooit de knuppel in de machtsverhoudingen. Het lijkt erop dat vakbonden meer staken naarmate ze minder macht hebben.¹¹ Zij spelen met het imago dat enkele duizenden bevoorrechte werkers het leven van 340.000 pendelaars gedurende een ganse week verzuren. Meer zelfs. Zij nemen het risico dat een debat op gang komt over disproportionele stakingen. Dit zijn stakingen waar de verhouding tussen de belangen van de stakers en de gevolgen van de ontwrichting van een systeem voor derden zoek is geraakt. De cijfers van het effect van de spoorstakingen en die van Brussels Airlines (zie hierboven) veroorzaken verontwaardiging. De stap is klein naar het discours van misbruik van het stakingsrecht. Het zal op een punt

¹¹ We zouden kunnen spreken van de val van Thucydides, een Griekse generaal en geschiedschrijver uit de 5^e eeuw voor Christus. Zijn theorie luidt dat verwarring en risico op oorlog toenemen naarmate een stijgende macht een heersende macht dreigt te verdringen.

komen dat politici, advocaten en rechters bij onze Noorderburen gaan kijken hoe rechters stakingen kunnen verbieden.

Europa

Een overzicht, per land, van akkoorden en open conflicten met impact.

Nederland

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft een [jaaroverzicht 2025](#) van de **cao-afspraken** gepubliceerd. (

Zoals gemeld in het jaaroverzicht 2025 stegen de **cao-lonen in de particuliere bedrijven** met 5,3% in 2025. Tussen 2020 en 2025 zijn de lonen even hard gestegen als de consumenten-prijzen (25%) ([SVsalaris](#))

Een uitspraak van de Ondernemingskamer over de samenstelling van de Raad van Toezicht van **FNV** heeft bijgedragen tot de oplossing van de impasse van het veranderingsproces waarin de vakbond nu al een jaar mee zit. ([FNV](#)) Toch zijn er vragen over de link tussen de leden van de Raad van Toezicht en het consultancybureau dat het veranderingsproces begeleidt (Steve Smit op LinkedIn).

FNV beroept zich op de EU-richtlijn inzake adequate minimumlonen van 2022 om een **minimumloon** van 18 euro per uur te eisen. ([FNV](#))

bij Heidelberg Materials (beton en cement) in Rotterdam wordt voor de 2de keer het werk neergelegd na vastlopen cao-gesprekken over vakbondseis van 6 % en tegenbod dat volgens de vakbond lager was dan 3 %. ([FNV](#))

Frankrijk

De administratie (DGT en DARES) publiceerde een **jaaroverzicht van het sociaal overleg in 2024**. Op interprofessioneel niveau tekenden de sociale partners 11 teksten. 89 procent van de 230 sectorale instellingen hebben het jaar afgesloten met een akkoord. ([travail-emploi](#))

Stadsartsen en klinieken begonnen maandag een stakingsbeweging, die volgens de vakbonden zeer goed worden gevolgd. Zij willen de verschillende maatregelen uit de begroting van de sociale zekerheid 2026 aan de kaak stellen. ([LeMonde](#))

Ierland

Bij Covalen, die onder meer werkt voor Meta, werd gestaakt tegen een herstructurering met mogelijk verlies van 420 jobs ([Irish Times](#))

Portugal

Werkgeversassociaties en vakbond van de **horeca** hebben een akkoord bereikt om de lonen te verhogen met 5% vanaf 1 januari 2026. ([PortugalNews](#))

Op de laatste dag van het jaar heeft het National Syndicate of Workers in Services and Public Entities een stakingsaanzegging betekend die alle acties van alle **gezondheidswerkers** tijdens gans het jaar 2026 dekt. ([Portugalresident](#)).

Luchtvaart

KLM heeft op oudjaarsdag bekendgemaakt dat het een nieuwe cao voor het cabinepersoneel heeft afgesloten met de drie vakbonden VNC, FNV Cabine en De Unie. De cao geldt voor twee jaar en voorziet in een loosverhoging van 3,25% naast een eenmalige premie van €750. ([Upinthesky](#))

Elders in de wereld

Een overzicht van bijzondere akkoorden of open conflicten buiten Europa.

Vietnam

In een artikel over het collectief overleg in Vietnam ([Vietnam.vn](#)) lezen we dat de vakbondskoepel een rating geeft aan de cao die de lokale vakbonden sluiten met werkgevers.